VALTIONEUVOSTON
SELVITYS- JA TUTKIMUSTOIMINTA

Tuulivoimaloiden (infra)ääni

13.11.2018 I TkT Panu Maijala, VTT

Kaikki tämän esityksen kuvat ja grafiikka:
Copyright © 2018 Panu Maijala

Esityksen sisältö

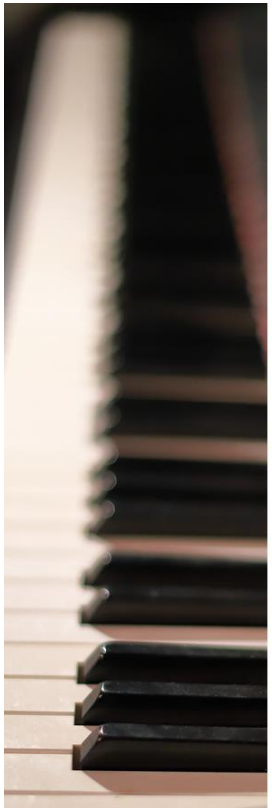
- Mistä kiikastaa?
  - Tuulivoimaloiden äänen perusteita.
  - Kysymyksiä ja joitakin vastauksia.
- Viimeisimmät selvitykset Suomessa:
  - TEM 2017-hanke ja sen tuloksia.
  - VNK TEAS 2018-2020 –hanke

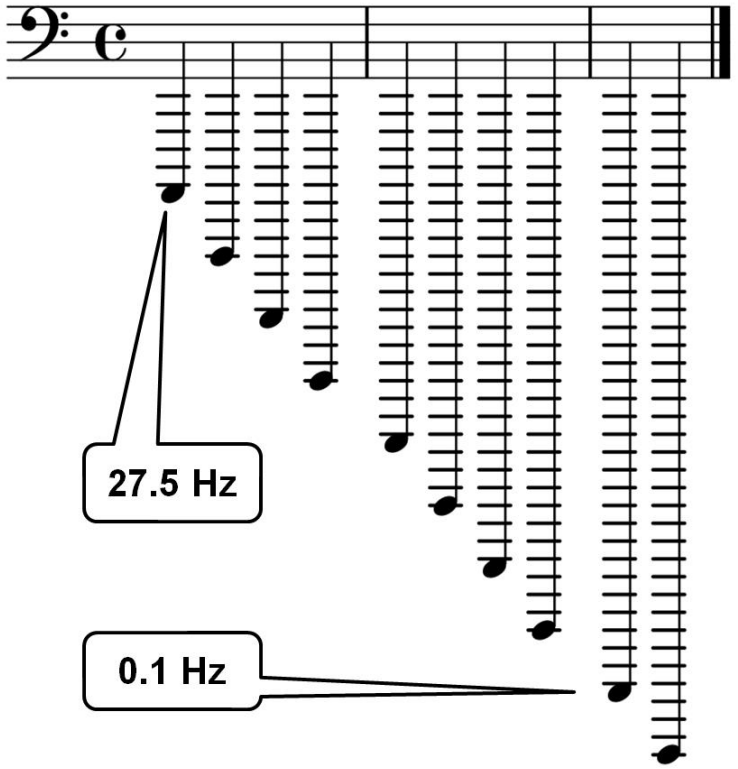
Tuulivoimaloiden äänen perusteita

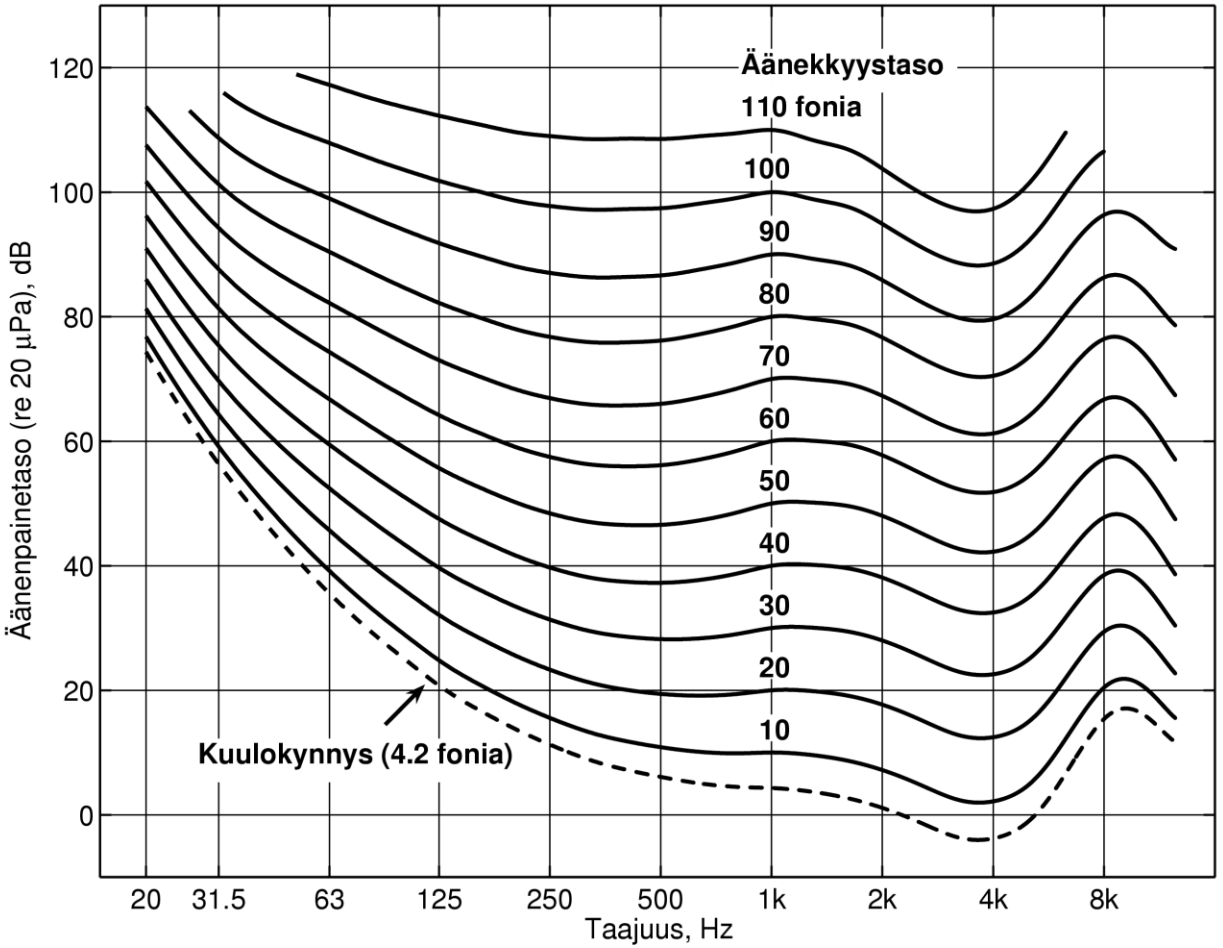
- Lähteitä: **aerodynaaminen**[1], mekaaninen ja värähtely.
  - Useita vaikuttavia tekijöitä, esim. voimalan tyyppi, rakenteet, ympäristö, toimintaolosuhteet, keskinäiset vuorovaikutussuhteet.
- Laajakaistainen, suurin osa energiasta pienitaajuista (mukaan lukien ns. infraääni[2]).
- Äänenpainetaso ei poikkea merkittävästi tuulen luonnossa aiheuttamasta äänenpainetasosta.

[1] Syntyyn vaikuttaa mm. turbulenttisuus ja virtausprofiili, siiven reunat, siiven ja rungon vuorovaikutus.
[2] IEC 60050-801:1994 International Electrotechnical Vocabulary: Ääni, joka on taajuudeltaan pienempi, mitä ihminen voi kuulla (alle 16 Hz). *Huom! Määritelmä vaatisi tarkennusta!*

Infraääni?

Äänekkyystaso
110 fonia
100
90
80
70
60
50
40
30
20
10
Kuulokynnys (4.2 fonia)
Äänenpainetaso (re 20 µPa), dB
120
100
80
60
40
20
0
20
31.5
63
125
250
500
1k
2k
4k
8k
Taajuus, Hz

Näyttääkö äänitasomittari totuuden?

- Korva on äärimmäisen epälineaarinen elin, esim.:
  - Virtuaalinen äänen korkeus
  - Peittoilmiö, kriittiset kaistat
  - Akustinen epätarkkuusperiaate, $\Delta f \Delta T = 0.1$
  - Jotkin ilmiöt esiintyvät vain, kun äänen taajuudet ovat tietyssä suhteessa toisiinsa.
  - $m = 2595 \lg(1 + \frac{f}{700})$
- Temporaalisia (aikataso) ilmiöitä tunnetaan vasta vähän, ajallisesti vaihteleva ääni koetaan tavallisesti stationääristä ääntä häiritsevämpänä.

VALTIONEUVOSTON
SELVITYS- JA TUTKIMUSTOIMINTA

Viimeisimmät selvitykset Suomessa

TEM 2017 (2 / 2017 – 6 / 2017)

- Tavoite: Selvittää tuulivoimatuotannon äänen merkitystä ihmisen terveydelle laajan **kirjallisuuskatsauksen** ja erityisesti infraäänen osalta lyhyen **mittauskampanjan** kautta sekä jatkotutkimustarpeiden selvittäminen.
- THL (hankkeen johto), VTT, Säteilyturvakeskus, HY, Helsinki Ear Institute
  - 9 asiantuntijaa lääketieteen, ympäristöterveyden, akustiikan ja ionisoimattoman säteilyn aloilta.
  - 130 k€.

TEM 2017 –tuloksia

- Kirjallisuuskatsaus:
  - Häiritsevyys lisääntyy, kun äänenpainetaso ulkona ylittää 40 dB.
  - Häiritsevyyteen vaikuttavat melutason lisäksi mm. näköyhteys ja maiseman muuttuminen, asenteet, huolet, yksilöllinen herkkyys, sekä taloudellinen hyötyminen.
  - Yhteydestä unihäiriöihin on vähän tutkimusnäyttöä.
  - Tuulivoimaloiden tuottaman laajakaistaisen äänen tai infraäänen ja oireilun välistä yhteyttä ei ole juurikaan tutkittu.
  - Tutkimuksia on kuitenkin niin vähän**, ettei pitkäaikaisen altistumisen vaikutuksia voida täysin sulkea pois**. Lisätutkimukset ovat perusteltuja ja niitä on käynnissä useissa maissa.
- Mittauskampanja
  - Infraäänitasot samaa luokkaa kuin urbaanissa ympäristössä.

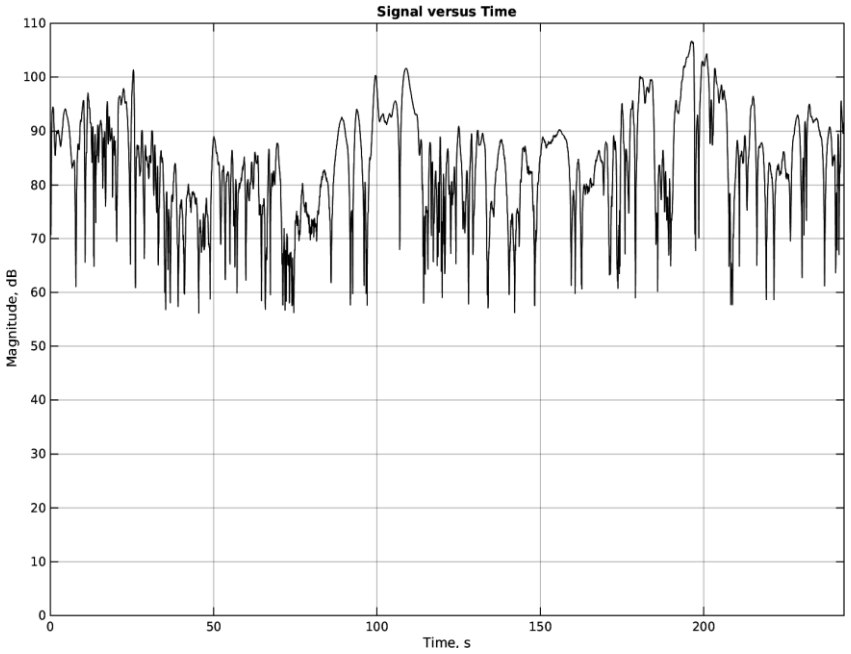

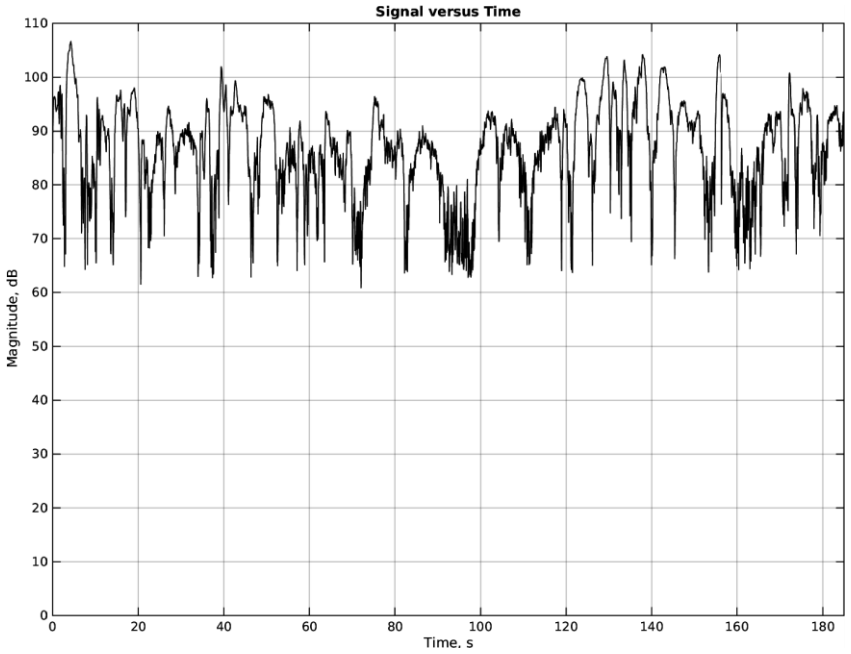

http://tem.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tuulivoiman-terveys-ja-ymparistovaikutuksia-selvitetty

Mittauskampanja: keskiäänitasojen vertailu

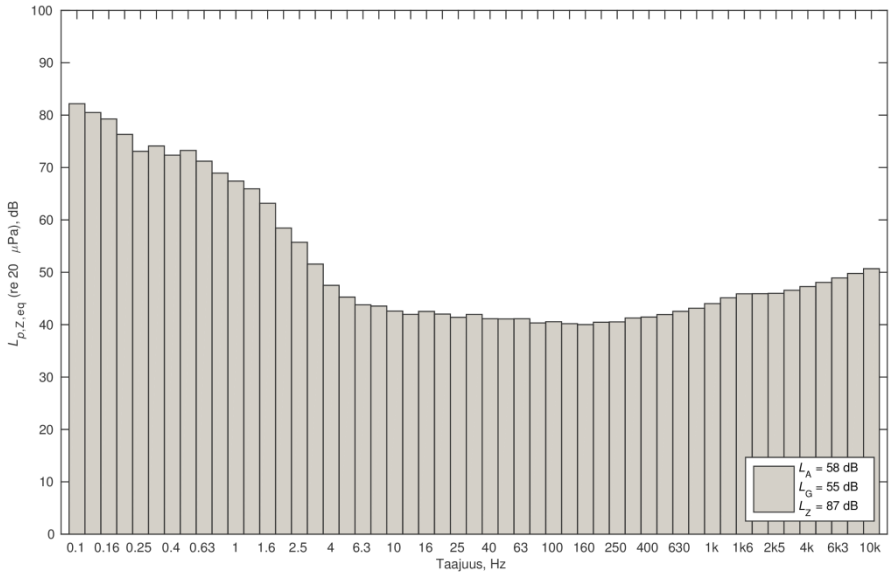
Mittauspiste	L_A	L_G	L_Z	N	mittausajanjakso
Hervanta	49	62	73	587	20.04. – 24.04.2017
Hyytiälä	47	46	54	549	20.04. – 24.04.2017
Salo emissio	50	63	70	1807	05.04. – 18.04.2017
Salo immissio	41	51	65	1822	05.04. – 18.04.2017
Siikainen emissio	49	64	73	1932	25.04. – 09.05.2017
Siikainen immissio	41	51	63	2010	25.04. – 09.05.2017

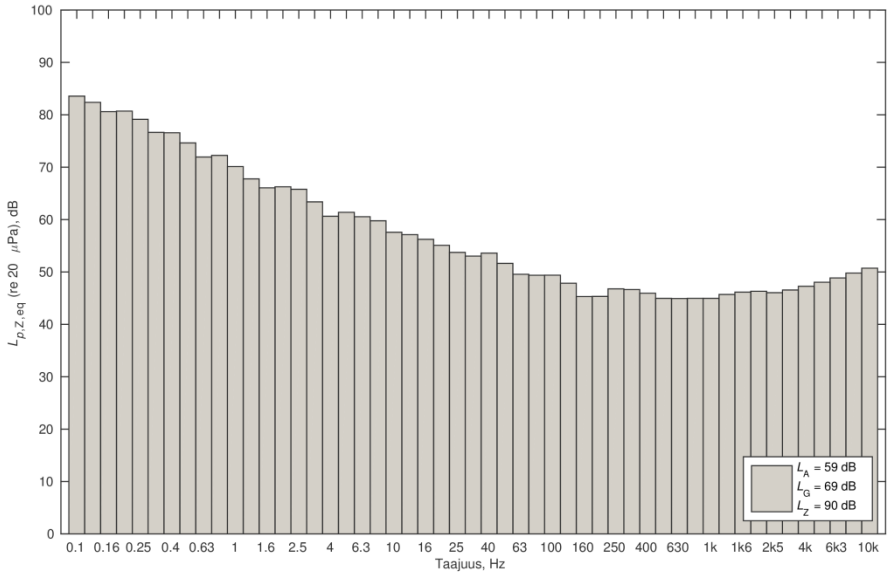
Kontrolloitu päästömittaus, äänenpainetason vaihtelu

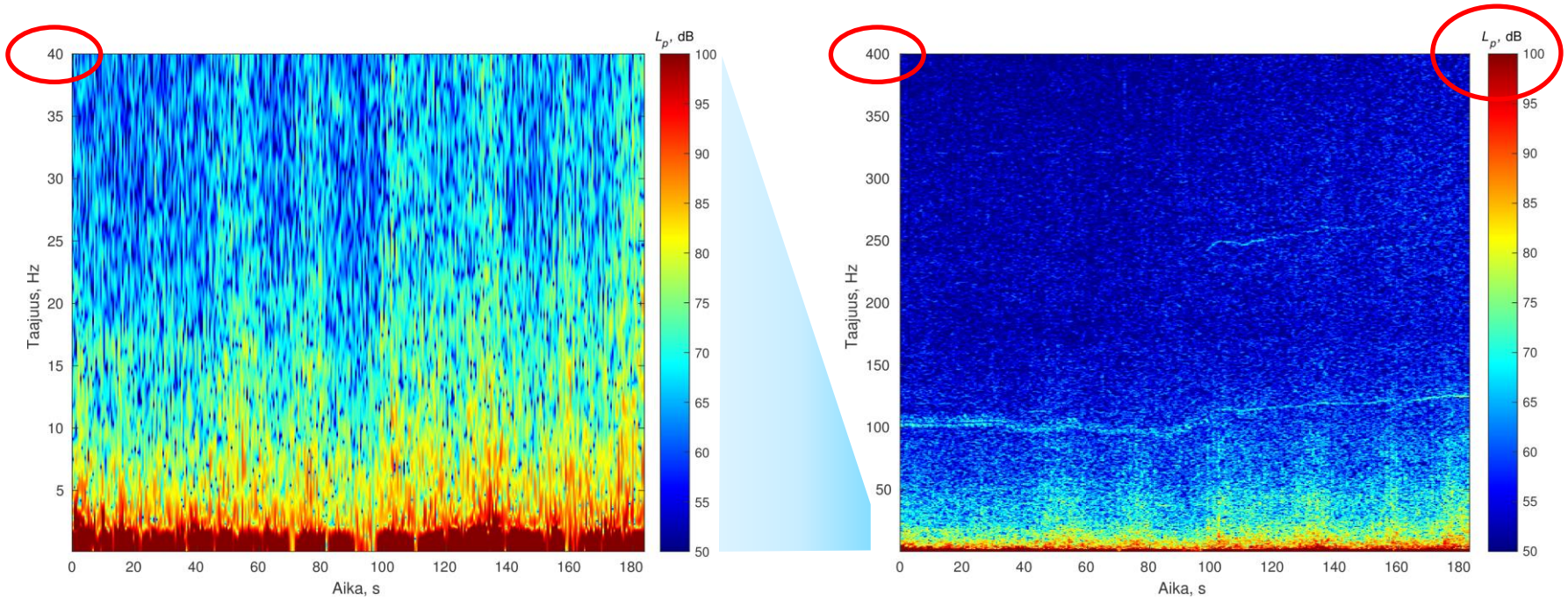

Kontrolloitu päästömittaus, keskiäänitasot

Esitystavoista, spektrogrammi

Parhaillaan meneillään oleva selvitys

VNK TEAS 2018 (8 / 2018 – 2 / 2020)

- Tavoite: selvittää tuulivoimaloiden aiheuttaman äänen potentiaalisesti haitalliset vaikutukset ihmiselle.
- Kolme osatutkimusta: kenttämittaukset, epidemiologinen tutkimus (kyselytutkimus) ja havaitsemiskokeet.
- VTT (hankkeen johto), THL, TTL ja HY
  - 15 asiantuntijaa ympäristö-, terveys- (psykologia, lääketiede ja fysiologia), tilasto- ja teknisistä (ääni, akustiikka) tieteistä.
  - 293 k€, 20 htkk.

Työpaketti 1 – kenttämittaukset

- Tavoite: selvittää ääni- ja värähtelytasoja asuinrakennuksissa, niiden välittömässä läheisyydessä, sekä turbiinien lähellä.
- Ajallisesti vähintään kuukausi samassa paikassa.
- Tallennettuja ääninäytteitä käytetään havaitsemiskokeissa (työpaketti 3).
- Taajuusalue 0.05 – 24 000 Hz, dynamiikka yli 100 dB. Ajalliset sekä tilastolliset ominaisuudet, kuten L_{eq}, impulssimaisuus, tonaalisuus ja amplitudimodulaatio.

Työpaketti 2 – epidemiologinen tutkimus

- Päätavoite: arvioida oireilun yleisyys tuulivoimatuotantoalueiden läheisyydessä.
- Mitkä tekijät ovat yhteydessä oireiluun?
- Kohteena 3-5 aluetta, joiden varmistamiseksi lyhyt kysely:
  - 20 suurimman tuulivoimakunnan viranomaisille.
  - Suomen Tuulivoimayhdistys ry:lle.
  - Tuulivoima-Kansalaisyhdistys ry:lle ja SYTe ry:lle.

Työpaketti 3 – havaitsemiskokeet

- Tavoite: tutkia kokeellisesti, miten tuulivoimaloiden tuottama ääni vaikuttaa ihmiseen; äänen havaitseminen, fysiologisia vasteita, sekä vasteita ja oireilua selittäviä tekijöitä.
- Kaksi testiä: häiritsevyys ja kynnys.
- Fysiologiset mittaukset:
  - Sydämensyke, hengitystiheys, ihon sähkönjohtavuus.
- Koehenkilöille kerrotaan, että infraäänen osuutta vaihdellaan.
- Todelliset äänitasot.

Yhteenveto

- Tuulivoimalat tuottavat laajakaistaista ääntä ja sisältää myös infraääntä.
  - Infraääntä ei arvioida nykyisten standardimenetelmien mukaan.
  - Keskiäänitasot ovat merkityksettömän pieniä.
  - Mahdollinen haittatekijä liittyy äänen ajalliseen vaihteluun, mutta terveysvaikutuksia ei vielä tunneta.
  - Käynnissä olevan VNK TEAS –hankkeen tavoite on löytää potentiaalisesti haitalliset vaikutukset ihmiselle.

Kiitos!

Lisätietoja: Panu.Maijala@vtt.fi, puhelin 020 722 3214

